

Filmová, televizní a multimedialní tvorba jako nástroj diseminace kulturních hodnot

3AM494 Multikulturní Evropa, kulturní diplomacie

Mgr. Jakub Grosman

Katedra arts managementu, FPH VŠE v Praze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Filmová, televizní a multimedialní tvorba jako nástroj diseminace kulturních hodnot

- totalitarismus / demokracie

- teorie podkovy

- tradiční _ maximalismus

- monopolní kontrola prostředků masové komunikace

- historický produkt _ starověk > 20. století

  - moderní forma 1923 _ Itálie > 1953 _ SSSR

    - fašismus / komunismus / nacismus

- obvykle _ nahrazení tradiční rodiny kolektivním uspořádáním ~ dílčím

- post-totalitní deprese

- volená reprezentace v postmoderní společnosti

- kapitálová kontrola prostředků masové komunikace

Filmová, televizní a multimediální tvorba jako nástroj diseminace kulturních hodnot

- propaganda

- 1622 _ Řehor XV. _ Inscrutabili Divinae
  - ustanovení Congregatio de propaganda fide
  - jednostranná komunikace
- 19. století _ politické názory / myšlenky / směry / etc.
- 1WW _ globalizace propagandy _ válečná propaganda
  - negativní využití _ atocity propaganda
  - systematická / dlouhodobá
  - využití všech dostupných médií
  - otevřené manipulování > PR jako náhrada
- černá _ totalitní _ odstrašování / nepravda / diskreditace _ kontext
- šedá _ využívá slabin opozice
- bílá _ dohledatelné zdroje / otevřená

Filmová, televizní a multimedialní tvorba jako nástroj diseminace kulturních hodnot

- třetí říše

- první propracovaná propaganda > nástroj zahraniční politiky

- 24. 2. 1920 _ Deutsche Arbeiterpartei > NSDAP

- program strany _ 25 bodů

- vytvoření Velkoněmecka / Versailleská smlouva / Lebensraum / Segregace Semitů / německé občanství / volební pravomoci státních občanů / pracovní politika / protiimigrace – vystěhování / rovnost práv občanů / požadavek aktivity obyvatel / zrušení bezpracných příjmů / restituce válečných zisků / zestátnění podniků / rozdělení zisku podniků / systém péče o staré občany / zdravotní systém / pozemková reforma / zákaz spekulací / nahrazení římského práva německým / podpora vzdělávání / zákaz práce mladistvých / vytvoření lidové armády / omezení volného tisku mimo obecný zájem / svoboda církevního vyznání / převzetí moci

Filmová, televizní a multimediální tvorba jako nástroj diseminace kulturních hodnot

- NSDAP _ lidová strana
- účelovost informací _ dle poptávky německého národa
- odpor vůči moderně
- Hitler / Goebbels
  - 13. 5. 1933 _ ministerstvo pro lidovou osvětu a propagandu
    - 1918 _ ČSR _ ministerstvo školství a národní osvěty
  - kontrola rádia / tisku / publikací / filmu / umění
  - Oddělení pro propagandu a tisk
  - Oddělení pro školení řečníků
  - do 30. let pouze rádio / tisk
- emotivnost propagandy / přiřazování významů
  - ustanovení událostí v průběhu roku _ narození Hitlera / Den matek
  - rituály _ výročí pivního puče

Filmová, televizní a multimedialní tvorba jako nástroj diseminace kulturních hodnot

- Mein Kampf
  - 1925 / 1925 _ Landsberg
  - lebensraum
  - rasová otázka _ konečné řešení
- Blut und Boden
  - snaha pozitivní sebezprezentace _ odvaha / hrdinství / etc.
  - historické odkazy
- Volksgemeinschaft
  - lidová komunita _ homogenní národ _ historický princip
  - odstranění tříd
  - rasová čistota
  - Hitlerjugend / Bund deutscher Mädel _ 1939 > povinné

Filmová, televizní a multimedialní tvorba jako nástroj diseminace kulturních hodnot

- führerprinzip
  - osobnost vůdce _ politická / vojenská / absolutní
- tisk / rádio
  - rozvoj médií / technologií
  - neviditelnost propagandy
    - popularizace / stravitelnost / modernost / zábavnost
  - celostátní vysílání _ ministerstvo propagandy
    - zlevňování radiopřijímačů
  - ampliony ve veřejných budovách / prostranstvích
- tisk _ odpovědnost vydavatele za obsah
  - Völkischer Beobachter / Der Stürmer / Der Angriff

Filmová, televizní a multimedialní tvorba jako nástroj diseminace kulturních hodnot

- film

- S.Eisenstein _ Křižník Potěmkin / Deset dní, které otřásly světem
  - Ideologický vzor
- 1933 _ státní podpora _ Filmkreditbank _ převzetí filmového průmyslu
- konkurence Hollywoodu
- využití německy hovořícího obyvatelstva mimo hranice říše
  - > rostoucí návštěvnost kin
- cenzura _ Reichskulturkammer
  - film / hudba / výtvarné umění / divadlo / literatura / tisk / rozhlas
  - 1100 – 1350 celovečerních filmů
  - politika / komedie / romantika / historie / dokument / kultura / sci-fi / krimi / muzikály
  - filmové týdeníky _ ~20% explicitní propaganda

Filmová, televizní a multimedialní tvorba jako nástroj diseminace kulturních hodnot

- film _ propaganda

- explicitní ideologie přítomna pouze v počátcích ~ 1933

- hrdinové / mučedníci režimu

- Hitlerjugend Quex / SA Mann Brand / Hans Westmar

- arijský prototyp

- rozvrácená rodina

- obětování se národu

- kamarádství ve straně

- přítomnost symbolů

- apel na vymezení se vůči ideologickým nepřítelům _ komunistům

- obava s přímé konfrontace _ nejasnost reakcí _ SA vs SS

Filmová, televizní a multimedialní tvorba jako nástroj diseminace kulturních hodnot

- filmy cílené vůči nepřátelům
  - koloniální historie _ např. Búrská válka
    - karikaturizace Britů
    - koncentrační tábory
  - Die goldene Stadt
    - Praha _ sudetská árijská dívka
    - příjezd do města _ zhýralý životní styl _ sebevražda
    - kontrast mezi krásou města a zhýralostí obyvatel
- antisemitské filmy
  - vnitřní nepřítel
  - Jud Süß
    - ožebračení poddaných / mystifikace

Filmová, televizní a multimedialní tvorba jako nástroj diseminace kulturních hodnot

- Der ewige Jude
  - dokument _ rituály _ kosher / naturalismus
  - hygiena
  - demonstrace podřazenosti
  - prolnutí reality / umělosti
  - > argument pro založení ghetta v Łódži
- historické filmy
  - oslava minulosti
    - Hledání paralel
  - Schiller / Paracelsus / Bismarck / Friedrich II. / etc.
  - Führerprinzip

Filmová, televizní a multimedialní tvorba jako nástroj diseminace kulturních hodnot

- Leni Riefenstahl

- Triumph des Willens

- Sjezd NSDAP _ Nürnberg

- neomezený rozpočet

- 90 kameramanů

- přílet Hitlera > průjezd městem > architektura / historie > večerní slavnosti

- mládežnické organizace > předřečníci > přehlídky

- projevy Hitlera k dílčím organizacím > vojenská přehlídka > předávání standard

- pochody / manifestace > závěrečný projev > podpora kultu

- současnost _ koncept propagandy? stát? společnosti? společnost?

Filmová, televizní a multimediální tvorba jako nástroj diseminace kulturních hodnot

- literatura / zdroje:

WELCH, D. (2001). Propaganda and the German cinema, 1933-1945. IB Tauris.

WELCH, D. (2014). Nazi Propaganda (RLE Nazi Germany & Holocaust): The Power and the Limitations. Routledge.

PRATKANIS, A. R., PRATKANIS, A., & ARONSON, E. (2001). Age of propaganda: The everyday use and abuse of persuasion. Macmillan.

SPROULE, J. M. (1997). Propaganda and democracy: The American experience of media and mass persuasion. Cambridge University Press.

JOWETT, G. S., & O'DONNELL, V. (2018). Propaganda & persuasion. Sage Publications.

BUDIL, I. T. (2005). Totalitarismus: Interdisciplinální pohled. Praha: Dryada.

ČERMÁK, V. (1992). Otázky demokracie: I. Demokracie a totalitarismus. Praha: Academia.

FEDER, G. (2013). Program NSDAP a jeho světonázorová podstata. Guidemedia.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

